

УДК 342.95

DOI: <https://doi.org/10.32631/v.2023.2.59>

Анатолій Анатолійович Нікітін,

кандидат юридичних наук, доцент,

Одеський державний університет внутрішніх справ;

<https://orcid.org/0000-0002-1376-6764>,

e-mail: ugsbeplumvs@gmail.com

ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Статтю присвячено дослідженню теоретичних і практичних питань організації та правового забезпечення діяльності Національної поліції України у сфері забезпечення національної безпеки. Надано авторське визначення поняття «національна безпека». Визначено коло завдань і повноважень суб'єктів національної безпеки. Розглянуто основні напрями та завдання забезпечення національної безпеки підрозділами Національної поліції України відповідно до чинного законодавства.

Ключові слова: Національна поліція України, національна безпека; правоохоронна система, правоохоронна діяльність, суб'єкти сектору безпеки та оборони.

Оригінальна стаття

Постановка проблеми

Забезпечення національної безпеки є найважливішою умовою існування будь-якої сучасної держави. Національна безпека держави виступає однією з базових політичних цінностей, а її зміцнення є однією зі стратегічних цілей України.

Сьогодні під час збройного протистояння агресії росії надзвичайно актуальним для України постає питання визначення пріоритетних напрямів реалізації державної політики у сфері сектору безпеки й оборони. Одним із напрямків такої політики має бути гарантування якісного рівня правоохоронної діяльності, що дозволить створити належні умови для забезпечення правопорядку, обороноздатності держави і в цілому позитивно впливатиме на загальний стан національної безпеки.

Сьогодні за умови появи нових внутрішніх та зовнішніх загроз національній безпеці держави значно зростає роль правоохоронних органів, зокрема поліції, в реалізації заходів із протидії цим загрозам та викликам.

На нашу думку, дослідження стану діяльності Національної поліції України у сфері забезпечення національної безпеки дасть змогу визначити наявні проблеми із захисту національних інтересів та

виробити найбільш ефективні правові й організаційні заходи їхнього подолання.

Стан дослідження проблеми

Аналіз наукових джерел із теми дослідження свідчить, що розгляду цього питання було присвячено багато робіт вітчизняних учених. Одним із найбільш ґрунтовних видань з проблематики національної безпеки є монографічне дослідження В. Антонова «Конституційно-правові засади національної безпеки України», в якому вчений приділив значну увагу аналізу законодавчого забезпечення національної безпеки, дослідженню поняття і змісту складових її системи [1].

Інше монографічне дослідження авторського колективу Львівського державного університету внутрішніх справ «Державна політика забезпечення національної безпеки України: основні напрямки та особливості здійснення» крізь призму формування та реалізації державної політики у сфері національної безпеки розкриває зміст її здійснення в окремих сферах суспільного життя, зокрема пов'язаної з правоохоронною діяльністю [2]. Авторами були запропоновані конкретні шляхи підвищення ефективності державної політики із забезпечення національної безпеки України.

Цікавою з точки зору предмета цього дослідження є наукова стаття С. Пономарьова «Діяльність Національної поліції в сфері забезпечення національної безпеки», яка була присвячена дослідженню питань правової основи діяльності Національної поліції України як невід'ємного елемента сектору національної безпеки [3]. У роботі розглядалися питання організації взаємодії працівників Національної поліції України з іншими правоохоронними органами. Дослідником акцентувалася увага на необхідності вдосконалення нормативно-правових актів, що регламентують діяльність Національної поліції у сфері забезпечення національної безпеки.

У дослідженні Ю. Загуменної «Національна поліція України як суб'єкт забезпечення національної безпеки» розглядалися питання змісту складових частин механізму правового й організаційного забезпечення національної безпеки України. Особлива увага приділялася характеристиці правового статусу кожного із суб'єктів, які входять до складу сектору національної безпеки. Крім того, дослідниця поділяє думку про необхідність подальшого детального нормативно-правового закріплення статусу Національної поліції України як суб'єкта забезпечення національної безпеки [4].

Заслужують на увагу роботи О. Пересади, присвячені окремим складовим діяльності Національної поліції України у сфері забезпечення національної безпеки, а саме: «Роль Національної поліції України в забезпеченні інформаційної безпеки держави: теоретико-методологічні аспекти» [5] та «Роль Національної поліції України у здійсненні

захисту населення від інфекційних хвороб» [6]. Перша робота була присвячена дослідженню теоретико-методологічних аспектів місця та ролі Національної поліції в забезпеченні інформаційної безпеки держави. Вченою послідовно та максимально повно були проаналізовані функції та повноваження органів поліції у сфері забезпечення інформаційної безпеки суспільства та держави. Були запропоновані конкретні заходи з покращення стану діяльності органів поліції у сфері забезпечення інформаційної безпеки держави. Друга робота охоплює проблемні питання діяльності підрозділів поліції у сфері забезпечення захисту населення від інфекційних хвороб. Цей напрям дослідження був актуальним з урахуванням існування безпосередніх загроз життю і здоров'ю населення під час пандемії, викликаной COVID-19, та роллю поліції в забезпеченні санітарно-епідеміологічного стану в державі.

Аналіз джерел із цієї тематики дає змогу констатувати, що питання поняття і змісту діяльності органів Національної поліції України у сфері забезпечення національної безпеки постійно перебувають у центрі уваги науковців, які пропонують власні підходи до її вивчення. Проте слід зауважити, що з появою нових загроз у сфері національної безпеки держави та визначенням у зв'язку із цим нових завдань щодо її забезпечення підрозділами Національної поліції зростає потреба у проведенні наукових досліджень сучасних процесів у галузі національної безпеки.

Мета і завдання дослідження

Метою роботи є дослідження на основі наукового аналізу чинного законодавства та наукових джерел змісту діяльності Національної поліції у сфері забезпечення національної безпеки України за звичайних умов та в період дії спеціальних адміністративних режимів. *Завданнями* є визначення змісту понять «безпека», «національна безпека», «поліція як суб'єкт національної безпеки», розгляд нормативно визначених повноважень поліції в забезпеченні національної безпеки держави.

Наукова новизна дослідження полягає у формулюванні низки наукових положень, думок і висновків як теоретичного, так і практичного характеру, що виступають основою для подальшого розвитку сучасної теоретичної та практичної частини науки національної безпеки, вироблення пропозицій щодо вдосконалення її нормативної та організаційної складової. Це знайшло своє висвітлення в:

– авторському підході до розуміння поняття «національна безпека». Під національною безпекою слід розуміти стан захищеності державного суверенітету, конституційного ладу, публічного порядку, економічного, науково-технічного і оборонного потенціалу, інформаційної

сфери та державної таємниці від зовнішніх і внутрішніх загроз, від будь-яких проявів протиправних посягань, що досягається застосуванням системи заходів політичного, економічного, організаційного, правового, військового, ідеологічного та іншого характеру, співрозмірних загрозам національним інтересам України;

– подальшому теоретико-правовому розвитку питання вдосконалення діяльності підрозділів Національної поліції України у сфері національної безпеки: необхідно передбачати та враховувати зміни, які відбуваються в сучасному суспільному житті або були викликані надзвичайними обставинами військової агресії;

– аналізі перетворень, які відбуваються в суспільстві, що дозволить внести пропозиції щодо впровадження змін до чинного законодавства та обґрунтувати необхідність ухвалення нових нормативних актів, які б дозволили належним чином реагувати на нові виклики сьогодення у сфері національної безпеки та захищати національні інтереси.

Виклад основного матеріалу

Вважаємо, що розпочати наше дослідження потрібно з розгляду сутності та змісту наукових категорій «безпека» та «національна безпека», «поліція як суб'єкт національної безпеки», «правоохоронна діяльність».

Сучасні тлумачні словники трактують поняття «безпека» як стан, коли немає небезпеки, тобто як стан, за якого ніщо не загрожує кому-небудь або чому-небудь [7, с. 84].

За твердженням О. Пересади, зміст категорії «безпека» визначає певний стан системи, досягнутий унаслідок своєчасного запобігання шкоди її розвитку (життєдіяльності) [5, с. 185].

Українські вчені О. Бодрук, О. Гончаренко, Е. Лисицин і М. Горелов у монографічному дослідженні з проблем національної безпеки надають їй такого визначення: ступінь захищеності життєво важливих інтересів особи, суспільства і держави [8, с. 6].

Серед учених набуло широкого поширення розуміння національної безпеки у вузькому значенні – безпека держави, без здійснення якої неможливо забезпечити як інші види безпеки (економічну, екологічну, інформаційну, військову, продовольчу та ін.), так і національну безпеку в цілому.

На думку В. Антонова, «інтереси безпеки суспільства та держави за певних обставин можуть частково чи навіть повністю збігатися, проте можуть і суттєво відрізнитися. Відповідно між безпекою суспільства і держави можна провести такий зв'язок: там, де виникає загроза інтересам суспільства, безпека держави виявлятиметься під загрозою, тоді як стійкого зворотного зв'язку не існує» [1, с. 29].

З аналізу досліджених нами нормативних і наукових джерел національну безпеку можна визначити як захищеність державного суверенітету, конституційного ладу, публічного порядку, економічного, науково-технічного і оборонного потенціалу, інформаційної сфери та державної таємниці від зовнішніх і внутрішніх загроз, від будь-яких проявів протиправних посягань, що досягається застосуванням системи заходів політичного, економічного, організаційного, правового, військового, ідеологічного та іншого характеру, співрозмірних загрозам національним інтересам України.

На думку більшості дослідників із цієї тематики, забезпечення національної безпеки являє собою діяльність встановленого кола суб'єктів, які мають реальні можливості (повноваження, структуру, ресурси) захистити життя і здоров'я людини, інтереси особи, суспільства й держави від зовнішніх та внутрішніх загроз шляхом застосування системи заходів політичного, економічного, організаційного, правового, військового, ідеологічного та іншого характеру, співрозмірних загрозам життєво важливим інтересам особи, суспільства й держави в конкретно історичних умовах розвитку держави і суспільства [9, с. 173–186].

Забезпечення національної безпеки вимагає створення відповідного структурного механізму держави. У цьому контексті слушною є думка Ю. Загуменної, що ключовими елементами такої структури механізму забезпечення національної безпеки доцільно вважати «цілі функціонування системи; систему суб'єктно-об'єктних відносин; методи діяльності стосовно забезпечення безпеки; показники ефективності функціонування механізму забезпечення національної безпеки» [4, с. 166].

Основу поняття «механізм національної безпеки» становить категорія «діяльність», а оскільки вона завжди пов'язана з певною державною інституцією, тому необхідно приділити увагу характеристичі цих окремих її суб'єктів, у нашому дослідженні – діяльності підрозділів Національної поліції України.

Зауважимо, що реалізація механізму національної безпеки здійснюється переважно через діяльність правоохоронних органів. На думку В. Тація, правоохоронну діяльність слід розглядати у вузькому та широкому розуміннях. У вузькому розумінні правоохоронна діяльність – це діяльність компетентних органів держави у сфері боротьби зі злочинами та правопорушеннями, яка здійснюється в межах спеціально визначених правил і процедур та передбачає можливість застосування заходів державного примусу. Водночас дослідник справедливо зазначає, що в результаті широкого тлумачення правоохоронної функції до системи правоохоронних органів слід відносити майже всі органи, які так чи інакше виконують правоохоронні

функції, тобто опосередковано займаються правоохоронною діяльністю [10, с. 233].

Таким чином, безпекова діяльність здійснюється через уповноважені державні органи – суб'єкти правоохоронної діяльності. Нагадаємо, що до складу суб'єктів сектору безпеки і оборони згідно із Законом України «Про національну безпеку» входять: Міністерство оборони України, Збройні Сили України, Державна спеціальна служба транспорту, Міністерство внутрішніх справ України, Національна гвардія України, Національна поліція України, Державна прикордонна служба України, Державна міграційна служба України, Державна служба України з надзвичайних ситуацій, Служба безпеки України, Антитерористичний центр при Службі безпеки України, Служба судової охорони, Управління державної охорони України, Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України, Апарат Ради національної безпеки і оборони України, розвідувальні органи України, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну військово-промислову політику¹.

У нормах Закону України «Про національну безпеку», в характеристиці Національної поліції як суб'єкта забезпечення внутрішньої національної безпеки та складового елементу сектору безпеки і оборони, фактично був повторений зміст правового статусу поліції, який містився у ст. 1 Закону «Про Національну поліцію», а саме: «Національна поліція України (поліція) – це центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку»².

Початок військової агресії росії проти України зумовив постановку нових, особливих завдань перед підрозділами поліції, які повинні були реалізовуватися в умовах дії режиму воєнного стану.

Відповідно до положень ст. 1 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» від 12 травня 2015 р. № 389-VIII «воєнний стан – це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому

¹ Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19> (дата звернення: 23.05.2023).

² Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 23.05.2023).

командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина, та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень»¹.

Процедура організації та реалізації діяльності Національної поліції в умовах воєнного стану визначається законами України «Про правовий режим воєнного стану» та «Про Національну поліцію» і знаходиться безпосередньо в межах тих завдань з питань національної безпеки, які було покладено на Національну поліцію. В умовах воєнного стану поліція виконує загальні та спеціальні завдання як захисного, так і правоохоронного напрямку, що потребує вжиття заходів, спрямованих на оптимізацію її діяльності для забезпечення ефективного виконання визначених державою повноважень.

Стаття 23 Закону України «Про Національну поліцію» наділяє підрозділи поліції особливими повноваженнями в окремих сферах правоохоронної діяльності, яка безпосередньо пов'язана із забезпеченням національної безпеки, а саме: поліція бере участь відповідно до повноважень у забезпеченні та здійсненні заходів правового режиму воєнного або надзвичайного стану, зони надзвичайної екологічної ситуації у разі їх введення на всій території України або в окремій місцевості (п. 24); здійснює у визначеному законом порядку протидію злочинним посяганням на об'єкти критичної інфраструктури, які загрожують безпеці громадян і порушують функціонування систем життєзабезпечення; захист об'єктів критичної інфраструктури, інтересів суспільства і держави від злочинних посягань у кіберпросторі, здійснює заходи із запобігання, виявлення, припинення та розкриття кіберзлочинів проти об'єктів критичної інфраструктури (п. 24-1); поліція здійснює оперативно-розшукову діяльність відповідно до закону (п. 26); підрозділи поліції здійснюють у взаємодії зі Збройними Силами України, Національною гвардією України, Державною прикордонною службою України, Державною спеціальною службою транспорту, Службою безпеки України боротьбу з диверсійно-розвідувальними силами агресора (противника) та не передбаченими законами України воєнізованими або збройними формуваннями (п. 34); поліція сприяє Державній прикордонній службі України

¹ Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19> (дата звернення: 23.05.2023).

у виявленні каналів незаконного перетинання державного кордону, переміщення зброї, боєприпасів, вибухових речовин та разом із відповідними правоохоронними органами ліквідує такі канали (п. 35)¹.

Таким чином, в умовах дії правового режиму воєнного стану працівники поліції цілодобово забезпечують дотримання громадянами та юридичними особами режимних обмежень, а також продовжують виконувати свої основні завдання: реагують на звернення громадян, охороняють правопорядок, попереджають і припиняють порушення, здійснюють розкриття злочинів.

Спільно з військовослужбовцями Збройних Сил України та бійцями територіальної оборони поліцейські контролюють на блокпостах в'їзд і виїзд до населених пунктів людей, транспорту, вантажів, здійснюють їх огляд та перевірку. Для забезпечення належної життєдіяльності окремих регіонів наряди поліції посилено охороняють об'єкти критичної інфраструктури, будівлі органів публічної влади, залізничні шляхи, тунелі, шляхопроводи, а також патрулюють територію населених пунктів [11, с. 153–158].

Крім того, працівники поліції продовжують виконувати свої функції і безпосередньо на лінії зіткнення: допомагають людям евакуюватися та доставляють місцевим мешканцям гуманітарну допомогу.

Ще однією сферою, яка віднесена законодавством до компетенції Національної поліції в галузі забезпечення національної безпеки, є протидія терористичним актам і терористичній діяльності. Частина 2 ст. 13 Закону України «Про боротьбу з тероризмом» визначає, що за рішенням керівництва Антитерористичного центру при СБУ та за погодженням із керівництвом відповідних суб'єктів боротьби з тероризмом, до широкомасштабних, складних антитерористичних операцій у районі їх проведення залучаються та використовуються сили та засоби (особовий склад та спеціалісти окремих підрозділів, військових частин, зброя, бойова техніка, спеціальні і транспортні засоби, засоби зв'язку, інші матеріально-технічні засоби) Національної поліції².

Поліція також віднесена до суб'єктів, які забезпечують інформаційну безпеку держави, що було закріплено у нормі п. 4 ст. 5 Закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України», де у перелік суб'єктів інформаційної безпеки держави були включені

¹ Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 23.05.2023).

² Про боротьбу з тероризмом : Закон України від 20.03.2003 № 638-IV // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15> (дата звернення: 23.05.2023).

правоохоронні, розвідувальні і контррозвідувальні органи та суб'єкти оперативно-розшукової діяльності, а п. 2 ч. 2 ст. 8 цього Закону надає повноваження поліції на здійснення захисту прав і свобод людини та громадянина, інтересів суспільства і держави від кримінально протиправних посягань у кіберпросторі, проведення заходів із запобігання, виявлення, припинення та розкриття кіберзлочинів, інформування громадян про безпеку в кіберпросторі¹.

Ми поділяємо думку О. Пересади, що особливістю забезпечення інформаційної безпеки держави як поліцейської функції є необхідність охорони та захисту інформації в технічних системах, які діють у суспільстві. Ця обставина зумовлює необхідність застосування спеціальних знань із широкого переліку технічних галузей, окремих інституцій як технічних, так і суспільних наук, що вимагає залучення до роботи професіоналів [5, с. 186].

Зростання останніми роками кількості небезпечних інфекційних захворювань викликає необхідність відповідного державного реагування на подібні виклики шляхом активізації роботи уповноважених інституцій та проведення необхідних організаційних і карантинних заходів.

Одним із таких напрямів державного реагування є уведення спеціальних адміністративно-правових режимів, спрямованих на забезпечення дотримання санітарно-епідеміологічного законодавства в умовах проявів надзвичайної ситуації, основу яких становить режим карантину, що являє собою сукупність адміністративних і медико-санітарних заходів, котрі застосовують для запобігання поширенню особливо небезпечних інфекційних хвороб².

На підрозділі поліції у сфері захисту населення від інфекційних захворювань покладено реалізацію таких завдань: «1) забезпечення публічної безпеки й порядку в умовах запровадження спеціальних адміністративних режимів, спрямованих на протидію небезпечним інфекційним захворюванням епідемічного або пандемічного характеру розповсюдження; 2) охорона прав і свобод людини, а також інтересів суспільства й держави від негативних наслідків розповсюдження небезпечних інфекційних захворювань; 3) протидія порушенням санітарно-епідеміологічних норм і правил адміністративно-правового та кримінально-правового змісту; 4) надання в межах, визначених

¹ Про основні засади забезпечення кібербезпеки України : Закон України від 05.10.2017 № 2163-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19> (дата звернення: 23.05.2023).

² Про захист населення від інфекційних хвороб : Закон України від 06.04.2000 № 1645-III // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14> (дата звернення: 23.05.2023).

законом, послуг із допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій, викликаних розповсюдженням епідемії чи пандемії, потребують такої допомоги» [6, с. 217].

Аналізуючи повноваження поліції щодо забезпечення функціонування тимчасових просторових обмежувальних зон, слід зауважити, що норми Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» наділяють повноваженнями місцеві органи публічної влади встановлювати особливий режим в'їзду на територію карантину та виїзду з неї громадян і транспортних засобів, а в разі необхідності – проводити санітарний огляд речей, багажу, транспортних засобів та вантажів, а також створювати на в'їздах і виїздах з території карантину контрольно-пропускні пункти. Реалізації вказаних просторових обмежень громадян на свободу пересування покладається на підрозділи поліції.

Також особливими повноваженнями органів поліції у сфері захисту населення від інфекційних хвороб є притягнення до адміністративно-правової відповідальності осіб, винних у порушенні санітарно-епідеміологічних норм, а також протидія правопорушенням та їх припинення у цій сфері суспільної життєдіяльності [6, с. 218]. Зважаючи на це, Національна поліція як носій відповідних владних повноважень згідно із законодавством України посідає важливе місце в механізмі забезпечення національної безпеки щодо захисту населення від поширення небезпечних інфекційних захворювань.

Висновки

З проведеного аналізу чинного законодавства, яке регулює роботу підрозділів Національної поліції України у сфері забезпечення захисту національної безпеки, можна сформулювати такі висновки. Згідно із Законом України «Про національну безпеку» Національна поліція віднесена до складу суб'єктів сектору безпеки і оборони, які забезпечують захист багатьох складових частин національної безпеки.

В умовах дії правового режиму воєнного стану на підрозділи Національної поліції покладається більший обсяг повноважень із забезпечення реалізації режимних обмежень, а також надання допомоги Збройним Силам України у відбитті збройної агресії росії, а саме: забезпечення дотримання громадянами вимог комендантської години; захист від посягань на роботу об'єктів критичної інфраструктури, що можуть загрожувати безпеці громадян і порушувати функціонування систем життєзабезпечення, та протидія їм; забезпечення захисту інтересів суспільства і держави в кіберпросторі, заходи із запобігання кіберзлочинам проти об'єктів критичної інфраструктури, їх виявлення, припинення та розкриття; проведення спільних

заходів із Збройними Силами України, Національною гвардією України, Державною прикордонною службою України, Державною спеціальною службою транспорту, Службою безпеки України, спрямованих на протидію діяльності диверсійно-розвідувальних груп та незаконних воєнізованих формувань; забезпечення евакуаційних заходів населення та матеріальних цінностей.

Список бібліографічних посилань: 1. Антонов В. О. Конституційно-правові засади національної безпеки України : монографія / за ред. Ю. С. Шемшученко. Київ : ТАЛКОМ, 2017. 576 с. 2. Криптанович М. Ф., Пушак Я. Я., Флейчук М. І., Франчук В. І. Державна політика забезпечення національної безпеки України: основні напрямки та особливості здійснення : монографія. Львів : Сполом, 2020. 418 с. 3. Пономарьов С. П. Діяльність Національної поліції в сфері забезпечення національної безпеки. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2018. № 2 (19). С. 239–244. 4. Загуменна Ю. О. Національна поліція України як суб'єкт забезпечення національної безпеки // Проблеми сучасної поліцейстики : тези доп. наук.-практ. конф. (м. Харків, 20 квіт. 2022 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внут. справ, Наук. парк «Наука та безпека». Харків, 2022. С. 164–168. 5. Пересада О. М. Роль Національної поліції України в забезпеченні інформаційної безпеки держави: теоретико-методологічні аспекти. *Правовий часопис Донбасу*. 2019. № 4 (69). С. 183–188. DOI: <https://doi.org/10.32366/2523-4269-2019-69-4-183-189>. 6. Пересада О. М. Роль Національної поліції України у здійсненні захисту населення від інфекційних хвороб. *Правовий часопис Донбасу*. 2020. № 3 (72). С. 216–223. DOI: <https://doi.org/10.32366/2523-4269-2020-72-3-216-223>. 7. Ващенко А. О., Єфімов О. М. Тлумачний словник – мінімум української мови. 2-ге вид. Київ : Довіра, 2000. 546 с. 8. Бодрук О. С., Гончаренко О. М., Лисицин Е. М., Горелов М. А. Національна безпека України: історія і сучасність : монографія. Київ : ІСЕМВ, 1993. 576 с. 9. Смолянюк В. Національна безпека незалежної України: осягнення сутності. *Політичні дослідження*. 2021. № 1. С. 173–186. DOI: <https://doi.org/10.53317/2786-4774-2021-1-10>. 10. Тацій В. Визначення поняття та системи правоохоронних органів у концепції змін до Конституції України (концептуальні підходи). *Право України*. 2012. № 11–12. С. 233–240. 11. Ковбаса В. М., Кусько Р. В., Дрозд Т. В. Діяльність Національної поліції в умовах воєнного стану: окремі проблемні питання. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 6. С. 153–158. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-6/57>.

Надійшла до редколегії 24.05.2023

Прийнята до опублікування 26.06.2023

Nikitin A. A. The National Police of Ukraine activities in the sphere of ensuring national security

The article is devoted to the study of theoretical and practical issues of organisation and legal support of the National Police in the field of national security of Ukraine. The relevance of the chosen topic has been substantiated and a general analysis of the state of scientific research on this issue has been carried out. The regulatory and legal acts and scientific sources which make up the content of the National Police's activities in the field of ensuring national security of Ukraine have been analysed. The essence of the theoretical provisions of the scientific categories "security", "national security", "security and defence sector entities", "National Police", "legal regulation", as well as the practice of their consolidation in legislation have been investigated. It has been provided the author's understanding of the concept of national security as a state of protection of the state sovereignty, constitutional order, public order, economic, scientific, technical and defence potential, information sphere and state secrets from external and internal threats, from any manifestations of unlawful encroachments, which is achieved by applying a system of measures of political, economic, organisational, legal, military, ideological and other nature, proportionate to the threats to the national interests of Ukraine.

In the course of analysis of the provisions of legal acts on national security, a range of tasks and powers of its subjects has been determined, and the peculiarities of implementation of measures in certain areas of security activities have been considered. The main directions and tasks of ensuring national security by the units of the National Police in accordance with the current legislation of Ukraine have been reviewed.

Key words: the National Police of Ukraine, national security, law enforcement system, law enforcement activity, security and defence sector entities.

